

Bölüm 4

KLİNİSYEN GÖZÜYLE DİYABETES MELLİTUSA BAKIŞ

Türkan PAŞALI KİLİT¹

GİRİŞ

Diyabetes Mellitus (DM), akut ve kronik komplikasyonlarla seyreden endokrin metabolik bir hastalıktır(Powers,2006). DM, fiziksel aktivitenin azalması, sağlıklı beslenmeden uzaklaşılması nedeniyle artan obeziteye bağlı olarak neredeyse dünyada en sık görülen hastalıklardan biridir(Shaw&Sicree&Zimmet,2010). Uluslararası Diyabet Federasyonu'na (IDF) göre 2045 yılında yaklaşık 630 milyon DM'li hasta sayısına ulaşılacağı tahmin edilmektedir. Diyabeti olan kişilerin yaklaşık %50'sinin hastalıklarının farkında olmadıkları ve bunlarında dörtte üçünün düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşadığı bilinmektedir (IDF,2017). Diyabet, ülkemizde de giderek büyüyen bir sağlık sorunudur. Türkiye Diyabet, Hipertansiyon, Obezite ve Endokrinolojik Hastalıklar Prevalans Çalışması (TURDEP)-II'nin verilerine göre diyabet sıklığı %13,7 ulaşmıştır. Bireylerde diyabet farkındalık düzeyi %45'dir (Satman&Omer&Tutuncu ark. ,2013). Diyabet, dünya çapında ölümün en önemli nedenlerinden biridir. Kalp hastalığı, özellikle koroner kalp hastalığı (KKH), DM hastalarında önemli bir morbidite, mortalite nedenidir. Diyabetik hasta ölümlerinin %70-80'den kardiyovasküler hastalıklar sorumludur(Sarwar N&Gao P& ark. ,2010). Bu kadar sık görülen ve beraberinde kardiyovasküler mortalitenin yüksek olduğu DM hastalığında erken tanı ve tedavinin önemine dikkat çekmek, hekimlerin ve sağlık personelinin diyabetik hastaya yaklaşımı iyi bir şekilde kavraması amaçlanmıştır.

DİYABETTE TANI

Plazma APG(açlık plazma glukozu) ≥ 126 mg / dL veya A1C $\geq 6,5$, diyabet semptomları olan birey DM tanısı için kriterleri karşılar. Ancak belirgin diyabet semptomlarının bulunmadığı bireylerde, tanıyı doğrulamak için ilk test tekrarlanmalıdır. Diyabet tanısı aşağıdaki tablo 1 de gösterilen dört tanı kriterinden herhangi biri ile konabilir.

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı: turkandr@yahoo.com

KAYNAKLAR

1. Andersson DK, Lundblad E, Svärdsudd K. A model for early diagnosis of type 2 diabetes mellitus in primary health care. *Diabet Med* 1993; 10:167-73.
2. American Diabetes Association From *Diabetes Care* Vol 30, Supplement 1,2007.
3. American Diabetes Association. Standards of medical care in diabetes -2019 *Diabetes Care*. 2019;42(Suppl 1):S13-19.
4. American Diabetes Association. 2. Classification and Diagnosis of Diabetes: Standards of Medical Care in Diabetes-2020. *Diabetes Care* 2020; 43:S14-18.
5. Atkinson MA, Maclaren NK. The pathogenesis of insulin-dependent diabetes mellitus. *N Engl J Med* 1994; 331:1428-36.
6. Barker JM, Goehrig SH, Barriga K, et al. Clinical characteristics of children diagnosed with type 1 diabetes through intensive screening and follow-up. *Diabetes Care* 2004; 27:1399-404.
7. Buijsse B, Simmons RK, Griffin SJ, Schulze MB. Risk assessment tools for identifying individuals at risk of developing type 2 diabetes. *Epidemiol Rev* 2011; 33:46-62.
8. Dabelea D, Rewers A, Stafford JM, et al. Trends in the prevalence of ketoacidosis at diabetes diagnosis: the SEARCH for diabetes in youth study. *Pediatrics* 2014; 133:e938-45.
9. Demirağ HE. Tip-2 Diabetes Mellituslu Hastaların Birinci Derece Yakınlarında Diyabet Risk Değerlendirmesi. Aydın, Adnan Menderes Üniversitesi, 2016.
10. Fadini GP, Bonora BM, Avogaro A. SGLT2 inhibitors and diabetic ketoacidosis: data from the FDA Adverse Event Reporting System. *Diabetologia* 2017;60:1385-1389
11. Fagot-Campagna A, Pettitt DJ, Engelgau MM et al. Type 2 diabetes among North American children and adolescents: an epidemiologic review and a public health perspective. *J Pediatr*. 2000 May;136(5):664-72.
12. Harjutsalo V, Sund R, Knip M, Groop PH. Incidence of type 1 diabetes in Finland. *JAMA* 2013; 310:427-8.
13. International Diabetes Federation, *Diabetes Atlas*, 8th edition, 2017.(<http://www.diabetesatlas.org> adresinden 21/01/2020 tarihinde erişilmiştir.)
14. International Expert Committee. International Expert Committee report on the role of the A1C assay in the diagnosis of diabetes. *Diabetes Care* 2009; 32:1327-1334.
15. Kahn CR. Banting Lecture. Insulin action, diabetogenes, and the cause of type II diabetes. *Diabetes* 1994; 43:1066-84.
16. Li Y, Xu W, Liao Z, et al. Induction of long-term glycemic control in newly diagnosed type 2 diabetic patients is associated with improvement of beta-cell function. *Diabetes Care* 2004; 27:2597-602.
17. Lindström J, Tuomilehto J. A practical tool to predict type 2 diabetes risk. *Diabetes Care* 2003;26(3):725-31
18. Mayer-Davis EJ, Kahkoska AR, Jefferies C, et al. ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2018: Definition, epidemiology, and classification of diabetes in children and adolescents. *Pediatr Diabetes* 2018; 19 Suppl 27:7-19.
19. McCulloch DK, Palmer JP. The appropriate use of B-cell function testing in the preclinical period of type 1 diabetes. *Diabet Med* 1991; 8:800-4.
20. Merger SR, Leslie RD, Boehm BO. The broad clinical phenotype of Type 1 diabetes at presentation. *Diabet Med* 2013; 30:170-8.
21. Nguyen TT, Wang JJ, Wong TY. Retinal vascular changes in pre-diabetes and prehypertension: new findings and their research and clinical implications. *Diabetes Care* 2007; 30(10):2708-2715
22. Powers A.C(2006).Harrison's Principles of Internal Medicine , Endocrinology 16th Edition.Diyabete Mellitus.(Abdullah Bereket Çev.Ed.).İstanbul.Nobel Tıp Kitapevi

23. Quinn M, Fleischman A, Rosner B, et al. Characteristics at diagnosis of type 1 diabetes in children younger than 6 years. *J Pediatr* 2006; 148:366-71.
24. Report of a World Health Organization consultation. Use of glycated haemoglobin (HbA1c) in the diagnosis of diabetes mellitus. *Diabetes Res Clin Pract*. 2011;93: 299–309.
25. Satman I, Omer B, Tutuncu Y, et al. Twelve-year trends in the prevalence and risk factors of diabetes and prediabetes in Turkish adults. *Eur J Epidemiol* 2013;28(2):169–80.
26. Shaw JE, Sicree RA, Zimmet PZ. Global estimates of the prevalence of diabetes for 2010 and 2030. *Diabetes Res Clin Pract* 2010; 87:4-14.
27. Stumvoll M, Goldstein BJ, Van Haefen TW. Type 2 diabetes: principles of pathogenesis and therapy. *Lancet*. 2005 Apr 9-15;365(9467):1333-46.
28. Schwartz N, Nachum Z, Green MS. The prevalence of gestational diabetes mellitus recurrence--effect of ethnicity and parity: a metaanalysis. *Am J Obstet Gynecol* 2015; 213:310-7.
29. Sonmez B, Bozkurt B, Atmaca A, et al. Effect of glycemic control on refractive changes in diabetic patients with hyperglycemia. *Cornea* 2005; 24:531-7.
30. Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği (TEMED) Diyabetes Mellitus ve Komplikasyonlarının Tanı, Tedavi ve İzlem Kılavuzu 2019 .Ankara.12.Baskı.Syf 18.
31. U.K. Prospective Diabetes Study Group. U.K. prospective diabetes study 16. Overview of 6 years' therapy of type II diabetes: a progressive disease. *Diabetes*. 1995;44:1249–58.
32. Weiss B, Pinhas-Hamiel O. Celiac Disease and Diabetes: When to Test and Treat. *J Pediatr Gastroenterol Nutr* 2017; 64:175-179.
33. Wilson JM, Junger G. Principles and Practice of Screening for Disease. Geneva, World Health Organization, 1968.
34. Yoon KH, Lee JH, Kim JW, Cho JH, Choi YH, Ko SH, et al. Epidemic obesity and type 2 diabetes in Asia. *Lancet*. 2006;368:1681–1688.